

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Mi a teendő?

Irta: **Egy 67-es.**

Zombor, 1905. október 2.

Elmondottuk már a véleményünket arról a szomorú és fájdalmas nevezetességű audienciáról, amely oly nagy foku keserűségre hangolta a magyar sziveket. Ráműtattunk arra, hogy mily határozott megsértése volt az a tény az alkotmányunknak s hogy mit rejt magában az audiencia a jövőre nézve.

Most, amikor a felizgatott kedélyek a megváltozhatlan fájdalmas tény fölött immár annyira-mennyire megnyugodtak, értve ezt úgy, hogy immár nem a jogos felháborodás vak szenvedélyével, hanem higgadt megfontolással gondolhatunk a történetekre, nemcsak a vezető egyéneknek, hanem a társadalomnak is azzal a kérdéssel kell foglalkoznia, hogy mi a teendő?

A vezető egyének bizonyára tisztában vannak az ország érdekeivel s így bölcsen tudni is fogják a kötelességüket. Nekünk itt a vidéken a társadalom kötelességeivel kell foglalkoznunk s ha lehet, gyöngye szavunkkal befolyjni a társadalom irányítására.

A magyar társadalomnak van egy nagyon régi bűne, amelyet ezek a lapok is igen sokszor szóvá tettek. Ebbe a bűnbe a magyar társadalom a politikai harcok hevében esett bele s mindig mélyebbre és mélyebbre sülyedt. Ez a bűn az az ádáz gyűlölet, az a csunya személyi harc, amelyet egyesek, a társadalomnak egyes részei egymás ellen folytatnak a haza ügyeinek és a haza érdekeinek szent nevében. Jó és hangzatos cégér ez; ez alatt a cégér alatt ideig-óráig lehet sikereket elérni, lehet nagyokat ütni az ellenfélen. De vigyázzunk, minden ökölcsapás a közös édesanyját éri, annak fáj s annak okoz bajt. Aki pedig üti-veri az édesanyját, azt előbb-utóbb utoléri az Isten büntetése. Aki az egyéni hiúsága, boszúvágya avagy a személyek iránt érzett szimpátiája szerint szolgálja a hazát és közügyet, az nem igaz, őszinte fia az országnak.

Az ország helyzete évszázadok óta hol sulyos, hol sulyosabb, szinte veszedelmes volt. A mostani politikai viszonyok is nagyon válságossá teszik a helyzetet. Nagyon komoly időt élünk;

ha rosszul, helytelenül cselekedünk, cselekedetünk kihathat az ország egész jövőjére. A komoly, válságos helyzet szóljon a jobb érzésünkhöz, szóljon a tiszta honszerelmünkhöz, ébressze azt fel a maga tiszta mivoltában és temessen el minden kicsinyes emberi szenvedélyt. Ha a gyakorlati politika válaszfalai határvonalakat is vontak egyes emberek és pártok között, ne használjuk fel a határvonalakat egyéni érdekek és egyéni érzelmek kultiválására. Mert a marakodás, a veszekedés és gyűlölködés fegyver, még pedig erős fegyver az ellenfél kezében. Ellenben az egyetértés, a kölcsönös tisztelet, felépülve a tiszta hazaszereteten, olyan erős sziklafal, amelyről minden jogtalan támadásra használt fegyver fáradtan lepattan.

Tehát végre-valahára térítsen észre minden magyar embert a komoly helyzet. Félre a kicsinyes torzsalkodással, a hazaszeretet adjon erkölcsi erőt az önös szenvedélyek elfojtására.

A társadalomnak ez a tisztító munka az első kötelessége. Aki a társadalomnak ily irányu egészséges és

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Spanyolország — Portugália.

(Vértesi Károly legújabb utatrúsa.)

(Vége.)

Elbucuzva Szevillától, szerzőnk még egy kis kitérőt csinál, de előbb még a szevillai élettel foglalkozik a „Rege a Guadalquivir mellett“ című cikkében, — hogy ezek után elvállják a neki annyira kedves emlékü városról.

További vándorlásában találkozik össze volt kongresszusi társaival, kikkel elcseréli gazdag tapasztalataik eredményét. A többiek a kongresszusi ünnepeltetések, lakomákkal vannak telve, ő pedig tele szellemi kincsekkel, élvezetekkel. Azok megcsömörlöttek, ő pedig a jóllakottak édes érzésével telve, nem irigylé őket. Vajjon melyik járt jobban?!

Cádizba kerülünk, végig robogva a Vega kies völgyén, érintve Trafalgart, Csuzima után a legnagyobb tengeri ütközet helyét, Nelson tengernagy dicsőségének és halálának tanuját.

Cádiz Afrika és Amerika kapuja, egy

óriási kőagylóban épült fel, a szárazföldtől keskeny földnyelv által elválasztva, szigetnek és félszigetnek is nevezhető.

Spanyolország legélénkebb kereskedelmi kikötője, a világ összes birodalmi hajóinak találkozási helye, hol évenként ezer és ezer hajó köt ki. A várost övező sötányok elragadóan szépek. Lakossága tudománykedvelő és Spanyolország legtanultabb népe és tisztaság-szeretete mintaszerű.

Innen hajóra kelve átrándul szerző Afrikába, de e kalandozása már a könyv keretén kívül esik. Visszajövet meglekinti Gibraltárt, az angol erőszak szerzete sásfészket, honnan e kozmopolita nép dominál az egész Középtengeren és a félelmetes bevehetetlen sziklavárból tartja fenn megdönthetetlen tengeri hegemoniáját.

Vonattal száguld Malagába a világ legelső borkereskedő városába, megköstolni eredetben a nálunk csak hamisitottan kapható nektárt. 8000 hajó fordul meg évenként a kikötőben, megrakottan távozva szőlővel és annak nedvével, természetesen azért, hogy az eredeti terméket hű és kevésbé hű másolatban hordja szét a szélrózsa minden irá-

nyába. (Hja Engel nemcsak Magyarország specialitása.)

Szerzőnk, mint szokta, itt is lelkesedés-szülte elismeréssel adozik a nőnemnek, lévén guszttusa nem rossz.

Utirajzának méltó befejezése a Granadáról írt cikkek. E tartomány a mórok végső menedéke volt, honnan kiveretve, uralmuk Európában végleg letűnt. A mórok gyakorolta művészetnek végső bástyái az itt még fennmaradt ép paloták és porladozó romok, hirdelve egy jobbra termett nemzet dicsőségét és a szibarita kényelemszülte tunyaságból eredő sajnálatos romlását. Pedig ha felismerve nemes misszióját, ereje tudatában talán megemberelte volna magát, isten tudja a művészet mily magas fokát teremthette volna meg.

Granada, a mór királyság fényes székhelye, ma már szomorú tanuja a régi nagyságnak. Vidéke paradicsomi, növényzete tropikus buja. Lakossága szép, kedélyes, vigvendégszerető és jószívű, különösen a nőnemű része telve a kelet bájával, kacérságával és könnyelműségével.

Midőn az utolsó mór király kiveretve innen, sirva bucsuzott hatalma romjaitól,

egyedül helyes alakulása elé akadályokat gördít, aki továbbra is a gyűlölködés fegyvereivel küzd, azt érje a méltán kiérdemelt megvetés.

Az ekként megtisztult társadalomnak második kötelessége az, hogy higgadtan és komolyan viselkedjék a nehéz helyzetben. Lapozzuk keresztül hazánk történelmét; gondoljuk végig azt a rettenetes sok küzdelmet, amelyet ennek az országnak el kellett szenvednie. Gondoljunk arra, hogy a hazafias lelkesedés, az ősi jogokért való nemes hevülés sokkal több látható eredményt ér el, ha az észszerű, gyakorlati politikával párosul, mintha megalkuvást nem tűrő fanatizmussá fajul. Higgadság és bölcs mérséklet legyen a jelszó. A nemes hev ne ragadjon el bennünket és ne tüzeljünk a végtelenségig azért, amit ma talán lehetetlen elérni, de amit csendes munkával biztosan elérünk; hogy mikor, az csak az idő kérdése. A küzdelem immár teljesen ki van élesítve; a további küzdelem és merev ellentállás olyan eredményre vezethet, amelyből az országra csakugyan mérhetlen sok szenvedés és nyomor vár. Ne bizakodjunk el, ne becsljük túl az erőnket; gondoljunk arra, hogy őseink a hasonló küzdelmekben szintén biztak, de teljes eredményt elérni nem tudtak. Ennek az országnak immár jogfeladás nélkül becsületes megegyezésre van szüksége. Erre kell mindenkinek törekednie; meg vagyunk róla győződve, hogy a vezető férfiaknak is immár ez az egyedüli céljuk. Hisszük, hogy ez elől a korona sem zárkózik el.

A cél elérhetését a társadalomnak is elő kell segíteni. Nem szabad tovább izgatni a társadalom egyes rétegeit,

hanem ellenkezésképp mérsékletet tessék prédikálni, hogy, ha a békés megegyezés létrejön, álljon akkor egyidejűleg be a megnyugvás. Így aztán újra beköszönthet a nyugodt munka korszaka, amely alatt csendesen tovább fejlődhetik ez az ország az anyagi és erkölcsi teljes megerősödés útján, hogy aztán a nemzeti aspirációk és az ősi jogok teljes kivívásának teljesülése is küzdelem nélkül bekövetkezhessek. Ugy legyen!

Id. Heindlhofer Róbert ünneplése.

Az igazi érdem méltó elismerését látjuk abban a szép ünneplésben, mellyel f. hó 2-án, vasárnap, id. Heindlhofer Róbertet a Zombori Kaszinó-Egyesület, pénztárnoksága 40 éves fordulójára alkalmával, ünnepelte. Hogy a közügyek terén önzetlen munkálkodásnak példája a késő utókorra is intőleg, buzdítólag hasson: a kaszinó az ünnepeltnek arcképét is megfestette s nagytermében elhelyezte. Az arcképnek diszközgyűlés keretében történt leleplezése volt az ünnepély, mely d. e. 11 órakor kezdődött. A kaszinó-egyesületi dalárda Himnusz éneke után Pribil Ernő, a kaszinó elnöke, a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Tisztelt uraim!

Tisztelettel és őszinte örömmel üdvözölöm egyesületünk tagjait és mélyen tisztelt vendégeit, akik megjelenésükkel mai ünnepélyünk fényét emelni szivesek.

Fényes a mai nap, mert 40 évi multraveti vissza világát, azon 40 évre, amidőn egyesületünk megalakult, azon 40 évre, mely alatt egyesületünk a társas élet és közművelődés szolgálatában állott.

A lefolyt 40 év alatt egyesületünk nemesak barátságos otthont és szórakozást nyújtott a napi munkától fáradt tagjainak, nemesak módot nyújtott az önművelésre, hanem a társas érintkezésnél fogva nem egy társadalmi vagy hazafias eszmének csíráját elevenítette meg, mely csemeték városunk talaján most már lombos és gyümölcsöző fák gyanánt diszlegnek.

anyja szemébe vágta: „Ne siránkozzál mint egy gyermek, mikor nem tudtál harcolni mint egy férfi.“ Ebben a mondatban rejlik a mórok egész tragédiája.

Granada egyik nevezetessége híres gót stílusú székesegyháza, melynek építése 1523-ban kezdetet meg. Telve gyönyörű képekkel, szobrokkal, üvegfestményekkel, királyi sírboltokkal. Itt nyugszanak a spanyol hatalom igaz megalkotói, az ország kereszténységének helyreállítói — a legnemesebb királyi pár — Ferdinánd és Izabella, a mór uralom megtörői a mórok legutolsó fészkeiben.

E városban született a szerencsétlen, jelenleg is csendes tébolyban élő Eugénia császárné is.

A tudomány nagyobb dicsőségére Granada volt színhelye azon szomorú autodafé-nak, hogy a mórok 1^{1/2} millió kötetnyi könyvtárát a felvilágosodott kereszténység hamuvá égette. Elég szép revanche az alexandriai könyvtár felfűtéséért.

Szerzőnk ezek után is tárcacikk keretében foglalkozik az Alhambrával, Spanyolország legremekesebb építészeti kincsével.

Márványból faragott, oszlopokban dí-

szes, kövekből hálószerűen finom faragású csipkével gazdag, ékítményekben dus, színpompás épülettömeg az Alhambra, telve fényesebbnél-fényesebb termekkel. Kábitóan szép oszloposarnokokkal, kutakkal, gyönyörű kupolákkal és az örökidőkre szóló építészeti tudomány minden elképzelhető kincseivel. Ami szépet, gyönyörűt, a kelet művészete alkotni tudott, az itt mind feltalálható, ebbe az épületbe fektette egész lelkét, egész tudását. És a barbár műveltség ezt is légbe akarta röpíteni. 1812-ben a franciák már meggyújtották alatta a kanócot s ha egy bátor katona el nem vágja, ma a világ legnagyobb szerű építészeti alkotásával szegényebbek vagyunk.

V. Károly császár a mórok kiűzése után egy ujkori palotát akart itt emelni, hogy elhomályosítsa a mór építkezést. S akinek országában soha a nap le nem hunyt, e kísérletével csufos kudarcot vallott. Az Alhambra mégis csak a világ csodája maradt.

Az Alhambra kertje, a követek terme, az igazságszolgáltatás terme, a két nővér terem, mirtus udvar, oroszlánok udvara megannyi építészeti remek, ahol szerző tudásának, tapasztalatainak hőséges gyümölcseit

Méltán és szerénytelenség nélkül mondhatjuk tehát, hogy egyesületünknek városunk életében jelentékeny szerep jutott.

Midőn pedig egyesületünk 40 évi tevékenységére önrzettel tekintünk vissza, büszkeséggel hivatkozhatunk arra, hogy egyesületünkben nem hiányoztak férfiak, kik akaratuk szilárdságával, tevékenységük odaadásával, lelkük egész hevével iparkodtak egyesületünk magasztos célját megvalósítani.

Azért jöttünk a mai napon is össze, hogy elismerésünk koronáját nyujtsuk át azon férfiaknak, ki 40 hosszú esztendőn át, törhetlen buzgalommal viselte egyesületünkben a legnehezebb tisztséget, a pénztárnoki tisztelet.

Abban a meggyőződésben vagyok, hogy ha ezen mélyen tisztelt tagtársunknak soha eléggé meg nem hálálható tevékenységét a mai napon méltatjuk, akkor a ragyogó példa és egyesületünk céljai iránt igaz lelkesedés fogja keblünket betölteni.

Ismételve üdvözlöm önöket, mélyen tisztelt uraim és a közgyűlést ezennel megnyitottam nyilvánítom.

A beszéd után az elnök indítványára egy háromtagú küldöttség (Bittermann Nándor, Fodor Mihály és Rittinger Antal) ment az ünnepeltért, kit a terembe léptekor a közgyűlés hangos éljenzéssel üdvözölt.

Most Rác Soma mondotta el gyönyörű leleplező beszédét, mely alatt az arcképről lehullott a lepel. A kép Persian Antal fővárosi művésznek, a régi gárda tagjának, sikerült alkotása.

Rác Soma leleplező beszéde így hangzik:

Ünneplő közgyűlés!

Ez ünnepi közgyűlésen két kornak képe áll lelkem elé s kíván összehasonlítást. Az ó és az új világ képe.

Volt idő, mikor a közjót szolgálni kötelesség volt, kötelesség minden ellenszolgálat nélkül. A magának élő embernek még neve sem volt, vagy ha volt, legfeljebb azért volt, hogy példázhasanak vele, milyenek nem szabad lennie a haza polgárának. A vitéz fegyverével, a bölcs észével ingyen szolgált hazáját. Sem a művelt Athén archonjai, sem a hős Spárta vezérei, sem a hatalmas Róma konzuljai nem huztak fizetést. Spárta

szedi és prózába szedett dicsőeneket zeng a műremeknek, melyet ezer és ezerszámra látogat a felületes kíváncsiaskodó és méltóságos komolysággal elragadtatva bámul a tudni vágyó.

Granadának még két látványosságát tartja megtekintendőnek — az Alcazátát Granada valamikor volt fellegvárát, honnan az Alhambra impozáns egészében áttekinthető; és Generalifét a mór királyok volt nyaralóját, kéjlokát, védelmére egyttal szépséges asszonyaiknak. Ez utóbbi kertjében van az ősrégi ciprusfa is, mely alatt gonosz pletyka nyelvek szerint a szépséges Zaida szultánnő tartotta légyottjait a nemes abencerrágok egyikével s melynek folyománya az volt, hogy az erőtlen király orgyilkos módon legyilkoltatta legnemesebb lovagjait az abencerrágokat 500 más nemessel együtt.

A könyvet befejezi egy a lovagkor fénykorából származó rege, melyben az alapítólánul erényében vádolt kis mór királynét keresztény lovagok rehabilitálják nemes tornán, istenítéleten.

Mindezen kedves, gyönyörködtető, tanító dolgok 600 oldalon megírvák.

Csak két dolgot említhetek fel, melyek

még a pénzt is kitiltotta országából. A mi rendi világunk nemessége is napidíj nélkül szerzett törvényt Rákos mezején. Arisztides oly szegényen halt meg, hogy nem volt, min eltemethették volna; államköltségen takarították el hamvait. II. Rákóczy Ferenc országot érő vagyont áldozott fel a haza oltárán s hazájáért hazátlan lett maga is.

S az a csodálatos, hogy nemes vetelkedésben igyekezett mégis mindenki tehetőségét a köz javára gyümölcsöztetni s akkor volt legboldogabb, ha alkalmat nyílt reá. S még csodálatosabb, hogy az álladalom akkor volt képes legteljesebb mértékben kifejteni anyagi és erkölcsi erejét, mikor a köztevékenység pusztá dicsőség volt haszon nélkül.

Ma más világot élünk. Anyagi gondolkodás, önzők és hiuk vagyunk. Egy lépést sem teszünk, ha a haszon reményével nem kecsegtet bennünket. Nem mi uralkodunk a pénzen, hogy közintézmények fölvirágoztatását szolgálja, hanem a pénz uralkodik el rajtunk, megvásárolja lelkünket még szennyes vállalkozásokra, akár — mint a legutóbbi események tanúsítják — hazaárulásra is. A közjő arra való, hogy magánjavunkká tegyük: husos fazék, mely kövér koncot nyújt annak, aki közelébe fér. Vezérlő elvünk: aki bírja, marja. Ez az oka, hogy nem a tehetségek szállnak nemes versenyben sikra a köz javáért, hanem mindenféle rut protekció üli áldatlan orgiáit. De ellenvethetné valaki: az ó-világ nem ismerte az altruizmust, mely ma jótékony intézményeinkben léptenyomon megnyilvánul. Igaz, azonban jótékonyágunk indítéka nem a felebaráti szeretet, hanem a hűség. Jótékonykodunk, mert szeretjük a hálálkodást és az emlegetést.

Az erkölcsi züllöttségnek e szomorú világában annál jobban esik lelkünknek az önzetlenség egy-egy példájának látása, olyan önzetlenségé, mint a tied, kedves barátunk. A sivatagban kies oázis, mely üdit és fölemel.

Negyven esztendővel ezelőtt fiatal lelked hevülésével ott állottál kaszinónk bölcsőjénél s ma negyven évvel öregebben itt állsz a közgyűlés előtt, mely a te tiszteletedre sereglett össze. Kivetted osztályrészedet az alapítás fáradaiból s ezenfelül sáfára is lettél a

a műben kissé visszatetszők. Az első a szerző azon szenvedéle, hogy szeret új magyar szavakat gyártani, melyek csak igen ritkán sikerülnek (pl. karást = karonfogva), továbbá szeret kissé tömöríteni, egy szóval kifejezni egy mondatot, mi azután a szép stíl rovására esik.

A másik az egyes címek elején alkalmazott tartalomjegyzék. Ebből első sorban nem leszünk okosabbak, másodsorban összefüggéstelen voltuknál, vagy egyes kikapott szavak értelmetlenségénél fogva csak zavarólag hatnak. Hisszük, hogy a szerző legközelebbi művében ezekkel már nem találkozunk.

A könyv nyomása tiszta, nem szemertontó, kiállítására büszkeségére válik Bittermann Nándor és fia cégnek.

E jeles mű ára csinos vászonkötésben csak 10 korona, valósággal semmi azon élvezetért, melyet az olvasónak nyújt.

Én még egyszer hálát adok Vértési Károlynak, a derék szerzőnek, aki az olvasóknak és közöttük nekem ily páratlan gyönyörűséget szerzett s aki a magyar irodalom kincsait ismét egy értékes kövel gazdagította.

Latinovits Stanci.

zsenge intézménynek becsületből. Önzetlen sáfárkodásodnak gyümölcse a kaszinónak hazafias, kulturális és társadalmi tevékenységben gazdag negyven éves élete s e diszes hajlék, melyet emelt magának.

Negyven évi nehéz munkáról két bíró ítél. A lelkiismereted és a társadalom. Mind a kettő jutalmaz s jutalmuk többet ér a világ minden drágaságánál. Lelkiismereted jutalmódja: a becsülettel, önzetlenül teljesített munka öntudata s a belőle fakadó lelki nyugalom; a társadalomé: az önzetlen, becsületos munka elismerése s ami fakasztja, a hála. Fogadd szeretettel.

A te negyven éves tiszteletbeli tevékenységed azonban méltó, hogy példáján buzduljanak utódaink is. Athén nagyjainak képét megörökítette a stoában, hogy haláluk után is lelkesítsen tetteiknek emléke, mely képük láttára felujul a lelkekben. Ezt óhajtjuk mi is elérni a te hosszú önzetlen munkásságod emlékével.

Hulljon le a lepel Heindlhofer Róbert képéről! Jóságos szeméből hadd sugározzék a szemlélő utódok lelkébe az önzetlen, becsületos, kitartó munka szeretete; példája hasson, vonzzon akkor is, mikor ő már nem lesz az élők sorában.

Kedves barátunk, élj még hosszú-hosszu életet kaszinó társaid szeretetében és tiszteletében s élj örök életet a hálás utódok emlékezetében!

A beszédre az ünnepelt mélyen megindulva néhány köszönő szóval válaszolt.

Schmausz Endre, a kaszinó volt elnöke, a következő meleghangú telegrammban üdvözölte az ünnepeltet s az ünneplő közgyűlést: „Jubiláris ünnepélyükben résztvevő Heindlhofer pénztárnok urat és az őt szeretettel körülvevő egyleti tagokat melegen üdvözli régi hívük Schmausz Endre.”

Pribil Ernő elnök záró szavai után a dalárda a Szózatot énekelte s ezzel a lelkes ünnep véget ért.

Este 8 órakor mintegy 60 teritékű társas vacsora volt az ünnepelt tiszteletére a kaszinó nagytermében, melyben a társadalom minden rétegéből részt vettek. Az Iparoskör Krizmanits Imre elnök vezetésével küldött-ségileg jelent meg a délelőtti diszközgyűlésen s az esti társasvacsorán. Szébbnél-szebb felköszöntöket mondtak: Pribil Ernő, elnök — Heindlhoferre, Szondy Mátyás — az Iparoskörre, Rácz Soma — a polgármesterre, Vértési Károly — a kaszinói tagok közt levő egyetértésre, Krizmanits Imre, az Iparoskör elnöke — Heindlhoferre, Hauke Imre, polgármester — Heindlhoferre, majd meg Szondy Mátyásra, a kitől az ünnep eszméje eredt, — Szondy Mátyás — Heindlhoferre stb. — A vacsora alatt Herczenberger Sándor zenekara játszott.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXVIII. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és nyomdájába küldendő.

H i r e k .

Öfelsége névünnepe. Holnap, szerdán, a király névünnepe üli az ország. Délelőtt 10 órakor ünnepélyes szentmise lesz, amelyen a hatóságok és iskolák megjelennek.

Kinevezés. Latinovits Pál főispán a Dudás József vármegyei közigazgatási iktató nyugdíjazása következtében megüresedett vármegyei közigazgatási iktatói állásra Zöldhegyi Béla vármegyei árvaszéki lajstromzót a X. fizetési osztály 3. fokozatában javadalmazással kinevezte.

Főigazgatói megbízatás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a g. kel. szerb patriárka főhatósága alá tartozó újvidéki főgimnázium meglátogatásával és az általi főfelügyelet gyakorlásával az 1905—6. tanévre Margalits Ede dr. budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárt bizta meg.

Cimadományozás. A király Rehácz Ferenc újvidéki kir. törvényszéki bírónak járásbírói minőségben az újvidéki kir. járásbíró-sághoz saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte és egyidejűleg nevezettnek a kir. ítélőtáblai bírói címet és jellegű adományozta.

Uj érsek. Több lapban megjelent, hogy egyházi körökből származó hír szerint a király öt új püspök kinevezését írta volna alá a napokban. Ezek között Városh Gyula székesfehérvári püspökét, ki a kalocsai érseki méltóságot nyerné el. Mint biztos forrásból értesülünk, ez a hír nem egyéb, mint kombináció és a valóságnak nem felel meg, mivel a kinevezések dolgában még a formaszéri tárgyalások nem is indultak meg.

Ág. ev. istentisztelet. Mint értesülünk, az ág. ev. egyház. lelkesze távolléte miatt október 4-én a király üzenetjén nem tart istentiszteletet, ellenben október 6-án a nemzeti gyász emléknapján a hivatalos ünnepelés keretében beillesztve szintén fog istentiszteletet tartani.

Aranymise. Tegnapelőtt szent Jeromos ünnepén egész esendben a kerületi papság és a rokonok részvétele mellett ünnepelte meg aranymiséjét Habram János tb. kanonok, esperes és nyugalmazott martonosi plébános. Nehéz munkát teljesített rögös pályáján. Az igazság és szeretet jelszavával kezdte működését, melyet mint 50 évvel ezelőtt felszentelt lelkész meg is tartott. Szeretettreméltó szelidségével kivívta volt híveinek szeretetét, papi jellemzilárdságával pedig felettes hatóságának becsülését; legméltóbb elismerést volt hívei nyújtották, kik az aranymisén küldött-ségileg képviseltették magukat.

Halálozás. Kopping Ferenc, kalocsai egyházmegyei áldozópap, ki betegsége miatt tartósan szabadságra volt, Csonoplyán elhunyt.

Tavas az őszben. Szerkesztőségünkben egy érdekes dolog járt kézről-kézre: egy virágos orgonaág, mely Szauerborn János udvarában másodszor kivirult. Pedig hogy is mondja Arany János — némi változtatással? :

Kis bokor ne hajts már!
Ősz ez, nem tavasz . . .

Uj kamarai titkár. A szegedi kereskedelmi és iparkamara esítörtökön megtartott nyílt ülésében a Kulinyi Zsigmond elhalálozásával megüresedett titkári állásra, mint lapunkban már jeleztük, a 15 tagú bizottság javaslatának elfogadásával hosszas és szenvedélyes vita után 22 szavazattal 19 szavazat ellenében vagyis 3 szótöbbséggel a kamarai titkári állásra Perjessy Lászlót hívta meg.

Elhunyt jegyző. Csütörtökön ragadta el a halál Vujicsits Pált, Turja község érdemes jegyzőjét. Özvegyet és 4 kiskorú gyermeket hagyott hátra. Temetése a község lakóinak és a járás jegyzői karának nagy részvétele mellett pénteken ment végbe. 44 éves volt és Turján 9 éve működött mint jegyző, felettes hatóságának teljes megaláztatására.

Megszűnt lap. Az „Új Bácska” című helyi lap megszűnt. Folyó évi szeptember hó 30-án 76. számában bucsuzik el előfizetőitől.

Tanítóválasztás. Moholon a róm. kath. iskolaszéknel üresedésben volt két tanítói állásra Göblös Ignác és Patyi János eddigi helyettes tanítók választották meg.

Alapszabály jóváhagyás. A tiszakalmánfalvi I. férfi dalárda alapszabályait a kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

A Lazarus-féle hajógyár gyujtogatója. Szeptember hó 22—23-ára virradó éjjel Fiumében kigyulladt a Lazarus-féle óriási hajógyár. A tettes maga jelentkezett borzalmas tette után a hatóságnál. Ez az emberi mivoltáról megfélemlített vadállat Popovics Milán péterrévei illetőségű. A rendőrség örültnek nézte Popovicsot és megfigyelés alá helyezte. Popovics intelligens, tanult ember, végzett tanár, bölcsező, beszél magyarul, németül, szerbül, franciául és olaszul.

A Lazarus-féle hajógyárat állítólag azért gyujtotta fel, mert a zsidókat gyűlöli és ahol teheti, bármily formában ott árt nekik, ahol tud. Péntek éjjel, a katasztrófa előtt a gyár előtt járt le és fel. Egy alkalmas pillanatban, amikor a gyárőr nem vette észre, besurrant a nyitott kapun és üszköt vetett a gyár első emeletén fekvő szerkamrába. A magával bevitt mintegy méter hosszú és petróleumba áztatott kanócvéget a felhalmozott gerendák alá helyezte, és hogy erősebben álljon, viaszszal a gerendákhoz erősítette és a kanóc végét meggyujtotta. Egy alkalmas pillanatban kiosont a gyárból és a rakodó paron mindaddig várt, míg a gyár lángba nem borult. Ezután mint aki dolgát jól végezte, jelentkezett a rendőrségen. Kihallgatása alkalmával előadta, hogy azért haragszik a zsidókra, mert Bécsben részt vett az antiszemita diákság mozgalmában és azt szívvel-lélekkel szolgálta és maga is antiszemita lett. 1900-ban a boszniai országos-kormány helyettes tanárrá nevezte ki Dolnja-Tuzlába, onnan egy év múlva Szerajevóba ment, mert a tanítás idegessé tette s ezért állásából elmozdították. Öt év előtt megfordult Budapesten és ott egy zsidó leányba szerelmes lett. Többször kérte, hogy viszonzozza érzelmeit, de a leány mit sem akart róla tudni. Több fenyegető levelet írt a leánynak, ki végre hogy zaklatásaitól megmeneküljön, feljelentette a rendőrségnél. A feljelentés következtében a rendőrség letartóztatta és megfigyelés végett a lipótmezei tébolydába helyezték el. Midőn a tébolydából kiszabadult, hazautazott Péterrévére, ahol az édesatyja g. kel. szerb plébános. Nyughatatlan természetűe itt sem engedte sokáig maradni. Apróbb lopások miatt édesatyja elkergette a teljes züllésnek indult fiút a szülői házból. Innen Ujvidékre ment, majd pedig nevelői állást nyert Susákon a polgármesternél. Ezt a helyet is el kellett hagynia, mert gazdájának óráját ellopta. Az órával Fiuméba szökött. Itt határozta azután el borzalmas tettet, amit teljes hidegvérrel hajtott végre. A kár mintegy 2.000.000 korona.

Nagy szerencsétlenség Zentán. Szombaton délután, mint levelezőnk írja, borzalmas szerencsétlenség történt a zentai kompnál. Herdibuch Péterné és Magda leánya szanádi lakosok kocsin mentek hazafelé. Herdibuchné a lovakat maga hajtotta. A meredek töltésen a lovak szélsébséggel rohantak le a komphoz. Az asszony és leánya nem bírták a megvadult lovakat megfékezni. A lovak a kocsival együtt egyenesen beleszaladtak a kompa, kiszakították a komp hátsó részén keresztül húzott vasláncot és a kocsival s a rajta ülőkkel együtt belezuhanáltak a Tiszába. A lovak és a koci azonnal elmerültek. A közelben levő révszek rögtön a szerencsétlenség helyére rohantak és ép akkor sikerült az asszonyt megragadniok, mikor már majdnem elmerült. Amint az asszonyt a révszek a csónakba felhúzták, látták, hogy leánya teljesen alétan göresösen bele van kapaszkodva édes anyja szoknyájába, pedig azt hitték, hogy a leányt már többé meg nem menthetik. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy emberélet áldozatul nem esett. Anyát és leányát megmentették, de a két ló és koci odaveszett.

Gyilkos villám. A keddi nyári szivataros napnak egész tartama alatt egymást érték a cikázó villámok. A bőséges égi áldásnak azonban halottja is van. Ugyanis özv. Vojnich Jakabnének Omoravica község határában levő pusztáján a pusztai cselédségéből az egyik béres négy ökrös ekével készítette elő a vetésre a termőföldet, nem zavartatta magát munkájában a szünni nem akaró — égiháboru által. Egyszerre hatalmas dördülés rázkódtatta meg a levegőt és a következő pillanatban már az eke elé fogott két ökrös és a béres élettelenül feküdt az eke roncsai mellett. A szegény béres testét korommal égette a hatalmas villámsugár. Különös véletlen folytán az első két ökrös teljesen épen maradt. A szerencsétlenségről csak késő este vettek tudomást a tanyaiak, mikor már a szántásból várták haza a bérest s hosszas késedelme miatt aggódva keresésére indultak. A villámcsapás áldozatát, aki több árva hagyott maga után, bevitték Omoravica községébe, ahol nagy részvét mellett temették el a rendőri boncolás megejtése után.

Eljegyzés. Bakota Pál magyarkanizsai elemi iskolai tanító eljegyezte Holeczka Vilma kisasszonyt.

Szanatóriumi bizottságok. Lapunk mult számában említettük, hogy az ország több részén szervezik a szanatóriumi bizottságokat. Legutóbb Orsován Ritter Károlyné, Rákospalotán Wagner Manoné, Ujvidéken Piukovich Ferencné, Léván Ráthy László prépost, Frommer I. főorvos és dr. Halassy Kálmáné, Kolozsvárott Szvaczina Gézané, Győrött gróf Laszberg Rezsóné, Baján Hegedüs Aladárné alakították meg a József kir. herceg Szanatórium Egyesület hölgybizottságát. Ugy értesülünk, hogy a József kir. herceg Szanatórium Egyesület taggyűjtése városunkban és megyénkben folyamatban van. A szegénysorsu tudóbetegek ügye a gyöngédlekkü női kezekben van és bizonytalanság nincs kézből az az ügy, melyért a magyar urasszonyok buzgólkodnak. Nem tudjuk elég melegséggel kérni városunk társadalmát, hogy az országos akcióból ne maradjon ki és segítsük mi is egy-egy tégláját azon intézmények összehordására, ahol emberek életének megmentéséről van szó.

Az ujvidéki I. kiházasítási kölcsönös segélyegylet mult héten következőket vett fel tagokul. Overbász: Bladt Erzsébet I—IV. csoportba, Singer Paula I—IV., Gulyás Mária és Ilona I—III., Major Magda I—III. Ujverbász: Klein Erzsébet I—IV. Petróc: Gedelovszky Anna. Uj-Pázua: Weber Erzsébet. Vajszka: Königsnecht Katalin. Bácsfeketehegy: Vieszer Katalin. Ujvidék: Szurok Kati I—IV. Malesics Kata II—III. — Kifizetve lettek: 300 koronával Kostjal Zsuzsa és Hriez Zsuzsa Petróc. 250 koronával Kocsis Róza Szenttamás. 200 koronával Usjak Zsuzsa Petróc, Dervails Mariska Nagykanizsa. 100 koronával Csányi Anna Petróc, özv. Gyarmati Mihályné Ujvidék.

Villámcsapás. A mult héten lezajlott szivatarok áldozatai vannak. A természet szeszélyes játéka ismét emberéletet követelt. Dekán Jása szondi lakos felesége óriási csattanásra ébredt fel és a vele egy ágyban fekvő urát költögetni kezdte. A villámcsapás következtében már a ház fedele lángborult.

Midőn hiába rázta, költögette urát, rémülten ugrott ki az ágyból és a bevilágító lángnyelveknél látta, hogy az ura teljesen meg van meredve, nem lélegzik, halott. Megfoghatatlan, hogy a légnyomás a férfit agyonütötte, míg a mellette fekvő asszonynak az ijedtségen kívül semmi baja sem történt. A villámcsapás áldozatát nagy részvét mellett temették el.

Husfogyasztási szövetkezet Bácsföldváron. A mult hónapban alakult meg Bács megyében Bácsföldváron az első „Husfogyasztási r. t. mint szövetkezet 2000 korona alaptőkével, amelynek célja, hogy a közönség jó és olcsó húshoz juthasson. Hogy mindenki részesülhessen ebben, elhatározta a szövetkezet igazgatósága, hogy nyílt üzletet tart fenn.

A varázslónő. Jovánovics Anna vaskuti cigányasszony elhitette Kling Antal vaskuti parasztagzával, hogy hat darab selyemkendőért haza fogja varázsolni a Kling eltávozott feleségét. Kling felült a cigányasszony hazudozásának. Később azonban Kling rájött a turpisságra és csalásért feljelentette a bajai bíróságnál. A varázslónőt a bajai járásbíró 3 napi fogházra ítélte.

Tükör a keztyűben. A párisi nagyvilági hölgyek legújabb találmánya a keztyűbe ékelt kis tükör. Szép és kevésbé szép nők mindig érezték a szükségét annak, hogy a színházban, koncerteken vagy egyéb társasösszejöveteleken egy-egy pillantást vehessenek legkedvesebb és legszíntibb barátjukra, a tükkörré. Ennek a szükségletnek tesz eleget a kis arany- vagy ezüstóra, amely az egyik gyűrűre kapcsolt lánccon függ és a tenyeren, a keztyűtől szabadon maradt helyet tölti be. A divat máris fölkapta a keztyűórákat, amelyek bizonyára nálunk is hamarosan tért hódítanak.

A földgáz értékesítése. Az ártézi kutakból kiáramló földgáz motorhajtásra való fölhasználásának előmozdítására a kereskedelmi miniszterium megbizta Pfeifer Ignác műegyetemi magántanárt a földgáz szolgáltató alföldi kutak rendszeres megvizsgálásával. Mivel a vizsgálatok semmiféle költséggel nem járnak, a megbizott felkéri mindazokat, akiknek földgáz szolgáltató ártézi kutjaik vannak, vagy ilyenekről tudomással bírnak, hogy azoknak díjtalan megvizsgálása végett hozzája forduljanak, a kir. József-műegyetemre.

Művészet — Irodalom.

Mutatvány az Endrei-féle Világ Történelméből:

K l i ó
(zárjegy versike.)

Örök időktől kezdve irom én,
Mi történt, folyt le itt a földszínen.
Márvány lapomra feljegyezve áll:
A születés, az élet, a halál;
Népeknek érkezése, pusztulása,
Hogy kél, tolu egy nép a más nyomába
Hogyan támadnak hősök s buknak el;
Hogy tört az emberszellem égre fel;
Hogy az ember minő csodás teremtmény,
Hogy fér meg benne együtt bűn, erény,
Mint volt egyszerre báb és hősi férfi,
S hogyan tud egy kebelben összeférni
Silányító gyarlóság s akarat,
Hogy sorvad fényes elme bűn miatt,
Hogy szárnyal ember lelke szédtiben,
S hogy botlik el hitvány útszéli kőben...
Mind ezt rovom... táblámra sorról-sorra
S mit én írok, nem veszhetsz el soha!
Az én táblámon ott az ember képe
És okulásra tartom azt eléje!
Mert égi, szent, örök könyv ez a tábla,
Az én művem: Világ történelme!

Az Igazság októberi számában a szerkesztő Pataj Sándor, aki maga is az általános választói jog ligájának alapító tagja, folytatja az általános választói jog érdekében

az agitációt, még pedig az általánosságot a nőkre is kiterjesztve. Közli a nők feliratát, amelyet az országgyűléshez intéztek és Neményi Erzsébet cikkét a nők választó jogáról. A szerb radikális párt népgyűlési határozatát a választói jog érdekében. Bedy-Schwimmer Rózsától és dr. Kabos Mártontól utirajzot, Papp Dánieltől mulatságos katonai történetét. Verseket Palágyi Lajostól, Janda Matildtól, Korniss Arankától, Pataj Sándortól műfordítást a most elhunyt Baumbach verseiből. Radikális politikai és igazságügyi jegyzeteket stb. És egy szó sincs benne a Zeysig-ügyről! A lap egész évre csak 1 frt.

Az Amatőr. Napról-napra, számról-számról többet nyújt a magyar amatőrfényképezők e kitűnő képes folyóirata. Esztétikai cikkei magas színvonalúak és arra hivatják, hogy az amatőrfényképezést mind szélesebb körben megkedveljék. A szorosabb értelemben vett számos kitűnő szakdolgozat és a tudnivalókban bő rovatok pedig elsőrangú szaklappá teszik. Kiváló jó ízléssel összeválogatott hazai és külföldi képeknek igen szép reprodukciói pedig élénken tarkítják e díszes és minden amatőrnek, de még a művelt nagyközönségnek is élvezhetővé tett — folyóiratot. Annál inkább sajnáljuk, hogy amatőrfényképezőink nem sorakoznak eléggé nagyszámban az uttörés nehézségeivel küzdő, de kitűzött feladatát oly szépen megoldó folyóiratuk zászlaja köré. A most megjelent 24. számból kiemeljük Kohlmann Artur dr. szerkesztőnek „A magyar amatőrök veresége” című cikkét, mely a minap megnyílt nemzetközi kiállítás alkalmából leplezetlen őszinteséggel mutat reá azokra az okokra, melyek a tárlat magyar részének gyengeségére vezettek. Tóth Bélának, Gara Rezső dr.-nak és a müncheni Georg Fuchs-nak cikkei, főleg pedig Mrs. Barton londoni művésznék „Tavaszi dal” című megkapóan poétikus eredeti fényképének felette sikerült reprodukciója és a sok szép külföldi szövegkép különösen vonzóvá teszik e füzetet.

Lóverseny Zomborban.

Nevezések a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület lóversenyén október hó 7-én és 8-án.

Első nap.

1905. évi október hó 7-én.

I. Mezőgazdák versenye.

Díjak: 250, 50, 30, 20. Táv. kb. 1400 m. Futhat minden Bács Bodrog megyei, úgy Baja, Szabadka, Ujvidék és Zombor sz. kir. városi gazdának saját tenyésztésű 3 éves és idősebb félvérű lova.

Nevezés az oszlopnál.

II. Zombor város díja. (Sikverseny.)

Díj: 1250 kor. I. 750. II. 300. III. 200. (A díjhoz az Urlovasok Szövetkezete 100 koronával járul hozzá.)

Távolság kb. 1600 m. 3 éves és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 korona értékű verseny vagy 2400 korona össznyeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4. é. és idősebb 69 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 10 kor. az indulótól. (Lezárattott 1905. évi október hó 1-én 13 aláírással.)

1. **Báró Baits Iván.** 3é. s. k.
Jaj de fáj 64½ kg.
ap. King Monmouth — a. Hósnó. Szalmasárga test, világoskék gombokkal és kék sárga sapka.
2. **Ugyanaz.** 3é. p. b. **Svihák** 64½ kg.
ap. Jack O'Lantern — a. Swallow. Szalmasárga test, világoskék gombokkal és kék-sárga sapka.
3. **Dobó István.** 6é. sp. m.
Rialtó 74 kg.
ap. Kegyúr — a. Réve d'Amour. Kék test, fekete sapka.
4. **Gróf Merveldt M.** 3é. p. m.
Fortunio 68 kg.
ap. Ganache — a. Millionärin. Vörös feketeujjak, sárgasapka.
5. **Reök István.** 4é. s. m. **Céllövő** 70 kg.
ap. Bonavista — a. Vinaigrett. Félkék, félrózsaszín test és sapka.
6. **Ugyanaz.** 4é. p. b. **Lill Khon** 69½ kg.
ap. Hulton — a. The Winingt. Félkék, félrózsaszín test és sapka.
7. **Schey Pál.** 3é. p. k. **Gohér** 65½ kg.
ap. Guerrier — a. Gládia. Fehér, vöröskék szalag, vörös sapka.
8. **Ugyanaz.** 3é. p. m. **Bonaventura** 67 kg.
ap. Bonavista — a. Gloster Belle. Fehér vöröskék szalag, vörös sapka.
9. **Seprősi ménés.** 3é. s. k.
Nem bánom 66½ kg.
ap. Bonavista — a. Namuna. Lila, fehér pettyek, lila sapka.
10. **Ugyanaz.** 3é. p. h. **Ocskay brigadéros** 67½ kg.
ap. Jack O'Lantern — a. Oliva. Lila, fehér pettyek, lila sapka.
11. **Ugyanaz.** 3é. s. k. **Hilda** . 64½ kg.
ap. Mindig — a. Vain Glory. Lila, fehér pettyek, lila sapka.
12. **Sibrik Sándor.** 3é. p. k.
Nyalánk 68½ kg.
ap. Bogdány — a. Torkos. Sárga, kék szalag és sapka.
13. **Ugyanaz.** 6é. s. k. **Boa** . 73½ kg.
ap. — a. — Sárga, kék szalaggal és sapka.

III. Hölgyek díja. (Akadályverseny.)

Tiszteletdíj az elsőnek, 200 korona a másodiknak. A nyerő lovas emléktárgyat kap.

Távolság kb. 4000 méter. 4 éves és idősebb belföldi lovak számára. Teher: 4 éves 65 kg., 5 éves 69½ kg., 6 éves és idősebb 71½ kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 4 évesnél 6 kg.-ig, 5 éves és idősebbnél 5 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 10 kor. az indulótól. (Lezárattott 1905. évi október hó 1-én 3 aláírással.)

1. **Fanta Géza.** 4é. p. h. **Délcég** 65 kg.
ap. Morgan — a. Didit. Egyenruha, vörös vállszalag.
2. **Maróti Kálmán.** 5é. s. k.
(fv.) **Lisza** 65 kg.
Kék test, fekete sapka.
3. **Nagy Ákos.** 6é. p. k. **Bléta** 76½ kg.
ap. Panzerschiff — a. Alzbéta. Kék, sárga szegély.

IV. Urlovasok díja. (Sikverseny.)

Díj: 1600 kor. I. 1000. II. 400. III. 200. (A díj az Urlovasok Szövetkezete adománya.)

Távolság kb. 2000 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 korona értékű verseny vagy 2400 korona össznyeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4. é. és idősebb 70 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, balmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 20 korona az indulótól. (Lezárattott 1905. évi október hó 1-én 9 aláírással.)

1. **Báró Baits Iván.** 3é. s. k.
Jaj de fáj 64½ kg.
ap. King Monmouth — a. Hósnó. Szalmasárga test, világoskék gombokkal és kék-sárga sapka.
2. **Dobó István.** 6é. sp. m.
Rialtó 74 kg.
ap. Kegyúr — a. Réve d'Amour. Kék test, fekete sapka.
3. **Gróf Merveldt M.** 3é. p. m.
Fortunio 68 kg.
ap. Ganache — a. Millionärin. Vörös, feketeujjak, sárgasapka.
4. **Nagy Ákos.** 4é. p. h. **Matador** 74½ kg.
ap. Matschbox — a. Maritana. Kék, sárga szegély.
5. **Reök István.** 4é. s. m. **Czellövő** 71 kg.
ap. Bonavista — a. Vinaigrett. Félkék, félrózsaszín test és sapka.
6. **Schey Pál.** 3é. p. k. **Gohér** 65½ kg.
ap. Guerrier — a. Gládia. Fehér, vöröskék szalag, vörös sapka,
7. **Seprősi ménés.** 3é. s. k.
Nem bánom 66½ kg.
ap. Bonavista — a. Namuna. Lila, fehér pettyek, lila sapka.
8. **Ugyanaz.** 3é. s. k. **Creature** 64½ kg.
ap. Bonavista — a. Cruping Jenny. Lila, fehér pettyek, lila sapka.
9. **Sibrik Sándor.** 6é. s. k. **Boa** 74½ kg.
ap. — a. — Sárga, kék szalag és sapka.

V. Bácskai sikverseny.

(Csak Bács Bodrog vármegyei, Zombor, Szabadka, Baja és Ujvidék városi tulajdonosok (katona tisztek) lovai futhatnak. Mezőgazdák lovai kizárva.)

Díj: 700 korona. I. 500. II. 200.

Távolság kb. 1200 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny vagy 2400 korona össznyeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4. é. és idősebb 69 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, balmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól. (Lezárattott 1905. évi október hó 1-én 4 aláírással.)

1. **Kiss Aladár.** 4é. p. k. **Nelly** (fv.) 65½ kg.
Eztüstszürke test, kék sapka.
2. **Maróti Kálmán.** 5é. s. k.
(fv.) **Lisza** 64 kg.
Kék test, fekete sapka.
3. **Rohonczy Lőrinc.** 5é. p. k.
Lisbeth 67½ kg.
ap. Panzerschiff — a. Alzbéta. Fehér test, égszínkék sapka és szegély.

4. **Samarjay Géza.** id. pk.
Naughti Girl. 67½ kg.
 ap. Acrobat — a. Repkény.
 Rózsaszín test, sárga ujjak,
 piros sapka.

Második nap.

VI. Államdíj. (Sikverseny.)

Díj: 1300 korona. (A díjhoz a földmívelésügyi miniszter 1000 koronával, a Magyar Lovaregylet 200 koronával járul hozzá.) I. 800, II. 300, III. 200.

Távolság kb. 1800 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny vagy 2400 kor. összeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66kg., 4 é. és idősebb 70 kg. Minden 400 korona összeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól. (Lezárattott 1905. évi október hó 1 én 12 aláírással)

- Báró Baits Iván.** 3é. s. k.
Iaj de fáj 64½ kg.
 ap. King Monmouth — a. Hősnő.
 Szalmasárga test, világoskék gombokkal és kék-sárga sapka.
- Ugyanaz** 4é. p. h. **Svihák** . 64½ kg.
 ap. Jack O'Lantern — a. Svalow.
 Szalmasárga test, világoskék gombokkal és kék-sárga sapka.
- Dobó István.** 6é. sp. m.
Rialtó 74 kg.
 ap. Kegyúr — a. Réve d'Amour.
 Kék test, fekete sapka.
- Gróf Merveldt M.** 3é. p. m.
Fortunio 68 kg.
 ap. Gauache — a. Millionärin.
 Vörös fekete ujjak, sárga sapka.
- Nagy Ákos.** 4é. p. h. **Matador** 74½ kg.
 ap. Matchbox — a. Maritana.
 Kék, sárga szegély.
- Ugyanaz** 6é. p. k. **Biéta** . 69½ kg.
 ap. Panzerschiff — a. Alzbéta.
 Kék, sárga szegély.
- Reök István.** 4é. s. m. **Cél-lövő** 71 kg.
 ap. Bonavista — a. Vinaigrett.
 Félkék, félrózsaszín test és sapka.
- Schey Pál.** 3é. p. k. **Gohér** 65½ kg.
 ap. Guerrier — a. Gladia.
 Fehér, vöröskék szalag, vörös sapka.
- Seprősi ménés.** 3é. p. h.
Ocskay brigadéros . . 67½ kg.
 ap. Jack O'Lantern — a. Oliva.
 Lila, fehér pettyek, lila sapka.
- Ugyanaz.** 3é. s. k. **Nem bánom** 66½ kg.
 ap. Bonavista — a. Namuna.
 Lila, fehér pettyek, lila sapka.
- Ugyanaz.** 3é. s. k. **Creature.** 64½ kg.
 ap. Bonavista — a. Cruping Jenny.
 Lila, fehér pettyek, lila sapka.
- Sibrik Sándor.** 6é. s. k.
Boa 74½ kg.
 ap. — a. —
 Sárga, kék szalag és sapka.

VII. Lovaregylet díja. (Sikverseny.)

Díj: 1600 kor. I. 1000, II. 400, III. 200. (A díj a Magyar Lovaregylet adománya.)
 Távolság kb. 2000 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 korona értékű verseny vagy 2400 korona összeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak

zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4. é. és idősebb 70 kg. Minden 400 korona összeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 20 korona az indulótól. Lezárattott 1905 évi október hó 1 én 11 aláírással.

- Báró Baits Iván** 3é. s. k.
Iaj de fáj 64½ kg.
 ap. King Monmouth — a. Hősnő.
 Szalmasárga test világoskék gombokkal, kék-sárga sapka.
- Fanta Géza.** 4é. p. h. **Délczeg** 68½ kg.
 ap. Morgan — a. Didit.
 Egyenruha, vörös vállszalag.
- Gróf Merveldt M.** 3é. p. m.
Fortunio 68 kg.
 ap. Ganache — a. Millionärin.
 Vörös, fekete ujjak, sárga sapka.
- Nagy Ákos.** 4é. p. h. **Matador** 74½ kg.
 ap. Matchbox — a. Maritana.
 Kék, sárga szegély.
- Ugyanaz.** 6é. p. k. **Biéta** . 69½ kg.
 ap. Panzerschiff — a. Alzbéta.
 Kék, sárga szegély.
- Reök István.** 4é. s. m. **Cél-lövő** 71 kg.
 ap. Bonavista — a. Vinaigrett.
 Félkék, félrózsaszín test és sapka.
- Ugyanaz** 4é. p. h. **Litt-Khou** 70½ kg.
 ap. Hulton — a. The Winingt.
 Félkék, félrózsaszín test és sapka.
- Schey Pál.** 3é. p. k. **Gohér** . 65½ kg.
 ap. Guerrier — a. Gladia.
 Fehér, vöröskék szalag, vörös sapka.
- Seprősi ménés.** 3é. s. k.
Hilda 64½ kg.
 ap. Mindig — a. Vain Glory.
 Lila, fehér pettyek, lila sapka.
- Ugyanaz.** 3é. s. k. **Nem bánom** 66½ kg.
 ap. Bonavista — a. Namuna.
 Lila, fehér pettyek, lila sapka.
- Sibrik Sándor** 6é. s. k. **Boa** 74½ kg.
 ap. — a. — Sárga kék szalag és sapka.

VIII. Vigaszverseny. (Sikverseny.)

Díj: 1000 korona. — I. 700, II. 200, III. 100. (A díjhoz a Magyar Lovaregylet 700 koronával, az Urlovasok Szövetkezete 300 koronával járul hozzá.)

Távolság kb. 1200 méter. Az 1100 korona értékű verseny vagy 2400 korona összeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 69 kg. Minden 400 kor. összeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig. Beiratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól.

Nevezés kötelező mindazon lovakra, melyek az első napi II—V. és a második napi I. és II. versenyekre nevezve lettek, azonban csak azok futhatnak, melyek ezen versenyek egyikében ugyan nevezve lettek, de első díjat nem nyertek vagy nem indultak. Nevezve az előző futamokban benevezett minden ló.

Kettesfogató ügetőverseny.

Díj: 2000 korona (1400, 400, 200).
 Távolság kb. 10,000 m. Bármely kora, származású és nemű lovak részére, barki lovainak, csak úrkocsis által hajtva, 2 személy a kocsin, négyüléstű négykerékű kocsiban. Ha mindkét ló kilométer recordja 2 p. 20 mp., vagy annál rosszabb vagy ha a lovak record-

nélkülek, úgy a fogat a starttól indul. A 2 p. 20 mp.-nél jobb recordu fogat minden másodperc után 30 méter térhátrányt kap.

- Hanzély János.** 5é. s. k. **Vesztes**
 ap. Warren, a. Vércse. 6é. p. k. **Rézi**
 ap. Warren, a. Rezes II.
- Olasz Elemér** id. sz. k. **Daru** ap.
 Zömök, a. Norma, id. sz. k. **Gólya** ap.
 Auselm, a. Norma.
- Ifj. Szemző Gyula** id. sz. m. **Matyi**
 ap. Happi Promise, a. Mátka, 6é. p. k.
Ágnes ap. Johns Wille, a. —
- Ugyanaz.** 6é. p. h. **Moet** ap. Johns
 Wille — a. Zemra. 6é. sz. h. **Excelzior**
 ap. Johns Wille — a. Bttszke.
- Id. Szemző István.** Id. p. k. **Tinka**
 ap. Garlán — a. Zemra. 6é. p. k. **Katica**
 ap. Johns Wille — a. Hódos.
- Ugyanaz** Id. sz. k. **Baba** ap. — a. —
 4é. f. m. **Knappler** ap. Johns Wille, a.
 Hódos.

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány.

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában kevés behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.50—2.90, muhar 3.25, alomszalma 1.50; zsupszalma 1.75, szecska 2.20 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.00, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműk: zab 6.30—6.45, tengeri 8.70, rozs 6.40, árpa 6.30 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.

2064. szám.

egys. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Szilberek községben lemondás és elhalálozás folytán üresedésbe jött s egyenként 440 korona évi fizetéssel javadalmazott 2 gyalogrendőri állásra ezennel pályázat iratik ki.

A szabályrendeletnek megfelelő pályázati kérvények **1905. évi október hó 14-ig** alulirt előjárásnál benyújtandók.

Szilberek, 1905. szeptember 28.

A bíró helyett:
Zányi Bódog, **Mergili Vince,**
 jegyző. 3—1 esküdt.

6294/1905.

Pályázati hirdetmény.

Bajsa községben megüresedett községi végrehajtói állásnak betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Az állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 600 korona.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi október hó 26-áig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolya, 1905. szeptember 21.

C s á s z á r,

főszolgabíró.

2054. sz. 1905.

Bérbeadási hirdetmény.

Szilberek község tulajdonát képező, eddig nagyvendéglőül használt 2 lak-, 2 koresma- és 2 vendégszoba, 1 konyha, 1 mosókonyha, 1 éléskamra, 1 felszer, 1 pince, 2 istálló és 2 padlásból álló épület a hozzátartozó udvar és kerttel 1906. évi január hó 1-től 1908. évi december hó 31-ig terjedő 3 évi időtartamra **1905. évi október hó 11-én délelőtt 9 órakor** Szilberek község házában nyilvános szóbeli árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 1000 korona, melytől 10% készpénzben bánatpénzül az árverés megkezdése előtt leteendő.

A többi árverési feltételek alulírt előjárásnál megtudhatók.

Szilberek, 1905. szeptember 25.

3—2

Előjáráság.**„Progress“**

egészségi cigaretta, mely a legfinomabb papirból készül és nikotint felfogó gyapottal van ellátva, kizárólag csak

4—3

Gombos E. Berta

m. kir. dohányrudájában nagyszerbtemplom mellett kapható Zomborban.

7171/uk. 1905. szám.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schwell László Ferenc községi lakos kiskoru képviselőjében dr. Hegedűs János tiszti ügyész kérelmére a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíró) területén levő, Bezdánban fekvő, a bezdáni 1130. sz. be-tétben foglalt kiskoru Schwell László Ferenc nevében álló A I. 1—2. sor 2194. hr. 258. ösz. ház és 109 □ öl beltelek, ugy 2195. hrsz. 90 □ öl belteleki szántóra 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül **1905. évi október hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája** Bezdán község házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1905. évi augusztus hó 10-én.

A kir. tszék, mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. törvszéki bíró.

9691/p. urb. 1905. szám.

3—2

Kérvénye Bellán Mátyásnak Dunaacséb községi urbéri földek tagosítási eljárásának megindítása iránt.

Végzés.

Ezen kérvény folytán Dunaacséb községe urbéri természetű külsőségeire a tagosítás megengedése tárgyában eljárás megindítottatik, e célból is a helyszínen megteendő nyomozásnak az irányban leendő loganatosítása végett, hogy forog-e fent valamely, a törvényben gyökerező avagy szerződésen alapuló oly gátló ok vagy körülmény, mely a tagosítás megengedését gátolja vagy kizárja, ugy a tagosítás alá veendő külsőségek jogi természeté, mivelési ágak s netán még szükségesnek mutatkozó körülmények tisztázása, valamint Dunaacséb község előjárósága által az eredeti kataszteri birtokívek alapján a tagosítandó külsőségekről készítendő név- és birtok-kimutatás összeállítására dr. Molnár Géza kir. törvényszéki bíró kiküldetik.

Utasítatik Dunaacséb község előjárósága, hogy a birtokában levő eredeti kataszteri birtokívek alapján, kiküldött bíró által adandó utasítás szerint két példányban név- és birtok-kimutatást készítsen, ezen kimutatás egyik példányát Dunaacséb község házában haladéktalanul közszemlére tegye ki, a másik példányát pedig a kiküldött bírónak adja át.

Felhivatnak Dunaacséb községe urbéri természetű külsőségeinek birtokosai és tulajdonosai, hogy a közszemlére kitenni rendelt név- és birtok-kimutatást tekinték be, s amennyiben annak helyessége tekintetében bármi kifogásaik vagy észrevételeik lennének, azokat legkésőbb a szavazásra alább kitézött határidőn, illetve a szavazás megkezdése előtt kiküldött bírónak szóval jelentsék be, avagy írásban terjesszenek elő, amikor is a felszólamlások általa elintéztetni fognak.

Egyben Dunaacséb urbéri természetű külsőségeinek birtokosai megszavaztatni rendeltetik, hogy a tagosítás megengedését közülük kik akarják és kik ellenzik, mely ekként elrendelt szavazásnak Molnár Géza kiküldött kir. törvényszéki bíró által fogantatására Dunaacséb község házához határidőül **1905. évi november hó 11-ik napjának délelőtti 8 órája** kitézetik, amely időre is a szavazáshoz az összes érdekelt birtokosok — minden egyéb külön meghívó mellőzésével — jelen végzés által oly figyelmeztetéssel és törvényes következmények terhe mellett hívátnak meg, hogy szavazati jogot csak a név- és birtok-kimutatásba felvett birtokosok gyakorolhatnak, és pedig vagy személyesen vagy közjegyző, avagy községi előjáróság által kiállított vagy hitelesített meghatalmazások alapján megbízottjaik által.

Különösen figyelmeztetnek az érdekelt birtokosok arra, hogy mindazon birtokosoknak birtokai, kik szavazati jogukat bármi okból is nem gyakorolnák, illetve a szavazásban akár személyesen, akár megbízott útján részt nem vennének, azokról a törvény és gyakorlatnak megfelelőleg az elrendeltetik, hogy a tagosítás megengedését óhajtják, akarják, miért is annak idején birtokaik a tagosítást óhajtó birtokosok fognak számítani.

Utasítatik Dunaacséb község előjárósága, hogy ezen végzés egy példányát a község házában haladéktalanul közszemlére tegye ki, a végzés tartalmát a községben szokásos módon (templom előtt hirdetés, dobszó, egyéni bemondás) legalább három ízben bizonyos időközökben a legkiterjedtebb módon tegye közhírré, adja a birtokosság tudomására.

Ugyancsak utasítatik Dunaacséb község előjárósága arra is, hogy az ismert tartozkodásu, de Dunaacsében nem lakos birtokosokat ezen végzés tartalmáról kérvényező költségére ajánlott levélben értesítse, az erről szóló postai feladó vevényeket és ezen végzésnek megfelelő módon történt közhírrététlet igazoló községi bizonyítványt a szavazást megelőzőleg kiküldött bírónak adja át.

Az ismeretlen és távollevő birtokosok részére ügygondnokul dr. Adámovich István ügyvéd kirendeltetik.

Felhivatik Bellán Mátyás kérvényező, hogy a felmerülő költségekre 8 nap alatt 200 koronát előlegezzon, azt posta útján küldje meg.

Miről érdekeltek értesítettek.

Ujvidéken, 1905. szeptember hó 18-án.

A kir. törvényszék, mint urbéri bíróságtól.

Az ujvidéki kir. törvényszék.**Hirdetmény.**

Az űrszállási polgári olvasó-egylet **vendéglőst keres.**

A vendéglős f. évi november hó 1-én tartozik helyét elfoglalni. Ajánlkozók **folyó évi október hó 10-ig** az elnökségnél jelentkezhetnek, ahol a részletes feltételeket megtudhatják.

2—2

Az elnökség.

Parkok, villa és házi kertek, gyümölcsösök, községekben utcai fásítás és terek rendezését, tervezéseket, átalakításokat és újonnan berendezéseket ugy helyben mint vidéken elvállal

Csérer Gyula

3—3

városi kertész Zombor.**Újdonság!!!**

15 perc alatt száradó szobapadló

EMAIL**LAKK.**

1 üveg 2 kor. 40 fl., 1/2 üveg 1 kor. 30 fl.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Legfinomabb**Borostyán lakk.**

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Fehér, vörös és fekete**EMAIL**

Mosdók, ablakdeszkák, hintók stb. mázolására. 6—4

PARQUET **fénymáz****és viasz.**

Fehér, sárga és sötétsárga színben.

KAPHATÓ:

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésében

ZOMBORBAN

Miért nem kér mutatványszámot?

Ha színmagyar, független politikának és szó-
kimondó állásfoglalásnak hiva, * * * * *
Ha korán reggel akarja * * * * *
Ha ujságját megkapni, * * * * *
Ha félnappal korábban akarja olvasni azt,
Ha ami az előző napon történt, * * * * *
Ha a világ összes eseményeiről gyorsan akar
értesülést kapni, * * * * *

Ha már reggel akarja olvasni az előző
napi egész országgyűlést, * * * * *
Ha gyönyörű fényképekben akarja látni
Ha a fontosabb eseményeket, * * * * *
Ha a közgazdaságról teljesen tiszta képet akar látni és
Ha a teljes áru- és értéktőzsdei tudósítást, * * * * *
Ha ingyen és bérmentesen akar kapni egy teljes regény-
könyvtárt és karácsonyra egy bő tartalmu díszalbumot,

akkor fizessen elő a

MAGYAR HIRLAP

cimű független politikai napilapra.

ELŐFIZETÉSI ÁRAI: Havonként 2.40 kor. || Félévenként 14.— kor.
Negyedévenként 7.— „ || Évenként 28.— „

Ha ingyen akar mutatványszámhoz jutni, úgy forduljon a kiadóhivatalhoz:
BUDAPEST, V. ker., HONVED-UTCA 10. sz.

Olcsobb mint bárhol! Pontos kiszolgálás!

VILLANYOS LÁMPÁK!

Ajánljuk dús raktárunkat modern stíli
villanyos lámpákban, bámulatos
olcsó áron, **teljesen szerelve és a**
vezetékhez kapcsolva!

A grammophon társaság
(író angyal védjegy) képviseletét megnyertük Zombor
és környéke részére; raktáron tartunk nagy választékban kifogástalan működésű **GRAMMOPHONOKAT**
és **LEMEZEKET.**

A triesti **LINOLEUM** (parafa
szőnyeg) óriási raktárát is a n. é. kö-
zönség b. figyelmébe ajánljuk.

Fehérneműek, izléses nyakkendők,
csipkék, szalagok, karlsbadi porcellán
serviceok, **BERNDORFI**
ALPACCA és **ALPACCA** ezüst.

Chinaezüst és bronz dísz tárgyak olcsó árakon.

A n. é. közönség szives látogatását kéri

20 4

Goldfáhn Sándor és Fia,
Zombor, Kossuth Lajos-utca.

Esőernyők, gyermekkoosik, utazó bőröndök, játékok, tajtékpipák.

Szolid elvek.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.